

تراز بازرگانی کشاورزی منفی ماند/ برنج، روغن و شکر متهمان ردیف اول

در شرایطی که تراز بازرگانی بخش کشاورزی طی سالهای دولت یازدهم رو به بهبود بود و هرساله با کاهش مواجه میشد امسال با کاهش صادرات و افزایش واردات، شاهد منفی ماندن و ثبات نه چندان مثبت در تراز منفی حدود سه میلیارد دلاری در این بخش هستیم و مشخص نیست مسئولان وزارت کشاورزی میتوانند به وعده خود که همان صفر و مثبت شدن این تراز است، دست پیدا کنند؟

به گزارش ایسنا یکی از معضلات و مشکلات بخش کشاورزی در ابتدای روی کار آمدن دولت یازدهم و محمود حجتی به عنوان وزیر جهاد کشاورزی، افزایش واردات بیرویه انواع محصولات کشاورزی در کنار کاهش صادرات آنها و وخیم تر شدن وضعیت تراز تجاری منفی محصولات کشاورزی و صنایع غذایی بود که آقای وزیر و معاونانش تصمیم گرفتند تا در بازه زمانی مشخصی این تراز تجاری را با کنترل و تنظیم تجارت این بخش بهبود دهند و نهایتاً مثبت کنند که این بهبود در حوزه تراز تجاری و بازرگانی بخش کشاورزی در سالهای گذشته رخ داد.

چرا که براساس آمارهای رسمی منتشر شده وزارت جهاد کشاورزی سال ۱۳۹۲ که دولت یازدهم از نیمه دوم آن سال بر سر کار آمد، تراز

تجاری محصولات کشاورزی و صنایع غذایی منفی ۸۰۰۷ میلیارد دلار بود که در سال بعد به منفی ۵۰۴ میلیارد دلار، در سال ۱۳۹۴ به منفی ۳۰۳ میلیارد دلار و در سال گذشته به منفی ۳۰۹ میلیارد دلار رسید که البته این بهبود در تراز تجاری به گفته مسوولان وزارت جهاد کشاورزی و برخی کارشناسان این بخش تنها به دلیل محدودیت در واردات و تقویت صادرات نبوده است و نوسان قیمت ارز، نفت و انواع محصولات کشاورزی در بازار جهانی نیز بر این روند تاثیرگذار بوده است.

تراز محصولات کشاورزی و صنایع غذایی طی سال های ۱۳۹۲ لغایت ۱۳۹۵

شرح	واحد	۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵
مقدار	واردات	۱۸۰۶۴	۲۲۰۷۸	۱۸۰۶۷	۱۷۰۵۹
	صادرات	۴۰۱۱	۵۰۵۳	۴۰۷۷	۵۰۸۱
تراز وزنی		-۱۴۰۵۳	-۱۷۰۲۵	-۱۳۰۹	-۱۱۰۷۸
ارزش	واردات	۱۳۴۲۳	۱۲۲۲۰۰۸	۸۸۸۲۰۲۴	۸۷۸۰۰۳۷
	صادرات	۵۳۵۱	۶۷۷۱	۵۴۸۷۰۸۴	۵۶۸۵۰۹۲
تراز تجاری		-۸۰۷۲	-۵۴۴۹۰۸	-۳۳۹۴۰۴	۳۰۹۴۰۴۵

اما در شش ماه نخست امسال اتفاقاتی افتاد که به گفته برخی مسئولان وزارت کشاورزی بعید نیست روند بهبود تراز بازرگانی بخش کشاورزی در پایان امسال نه تنها متوقف شود، بلکه به سمت منفی تر شدن این تراز حرکت کنیم. چرا که براساس آمار رسمی موجود در سایت گمرک و مرکز آمار وزارت کشاورزی طی پنج ماه امسال نه تنها میزان واردات با ۱۵۰۵ درصد ارزش واردات با ۳۱۰۱۱ درصد افزایش روبرو بوده است بلکه میزان صادرات محصولات کشاورزی نسبت به همین بازه زمانی در سال گذشته ۳۰۴۲ درصد و ارزش آن ۱۰۰۴۹ درصد کاهش را تجربه کرده است. که این وضعیت سبب شد تا تراز بازرگانی بخش کشاورزی در این بازه زمانی منفی سه میلیارد ۲۶ میلیون ۴۵ هزار دلار شود.

البته نگاهی به وضعیت واردات محصولات اساسی و صادرات محصولات ارزآور نشان می دهد که چرا این اختلاف فاحش بین واردات و صادرات وجود دارد و چرا نتوانسته ایم روند بهبود تراز بازرگانی را که در

چهار سال گذشته اتفاق افتاده بود، در این پنج ماهه نیز حفظ کنیم.

در فهرست واردات محصولات اساسی بخش کشاورزی قند و شکر، روغن و برنج افزایش عجیب و غریبی نسبت به پنج ماهه نخست سال گذشته از نظر وزنی و ارزشی داشته است. چرا که شکر به عنوان یک محصول پر مصرف استراتژیک به صورت تصفیه شده وارداتش در پنج ماهه نخست امسال به ۶۹۳ هزار ۸۴۰ تن به ارزش ۳۴۹ میلیون دلار رسید که نسبت به بازه زمانی مشابه در سال گذشته ۱۶۱.۲۷ درصد از نظر وزنی ۱۷۴.۵۹ درصد از نظر ارزشی افزایش یافت.

پس از این محصول واردات روغن با ۱۰۴.۴۱ درصد از نظر وزنی و ۱۰۵.۹۹ درصد از نظر ارزشی و واردات برنج با ۷۷.۹۷ درصد از نظر وزنی و ۱۰۲.۴ درصد از نظر ارزشی نیز در رتبه‌های دوم و سوم افزایش بی‌رویه و غیر منطقی قرار می‌گیرند.

البته جالب تر این که صادرات محصولات ارزآور نیز در این میان کاهش محسوسی داشته‌اند و می‌توان به کاهش بیش از ۸۰ درصدی صادرات سیب، کاهش حدود ۴۵ درصدی پسته، و کاهش بیش از ۶۰ درصد صادرات زیتون، کاهش حدود ۴۰ درصدی صادرات تازه یا خشک کرده و دیگر محصولات کشاورزی اشاره کرد که قطعاً تاثیری بسیاری در کاهش صادرات محصولات کشاورزی و منفی شدن تراز بازرگانی این بخش در پنج ماهه نخست امسال داشته‌اند.

حال باید منتظر ماند دید که وزارت جهاد کشاورزی در دوره جدید صادرات محمود حجتی که به تازگی تغییر و تحول در کابینه‌اش را آغاز کرده است، می‌تواند مجدداً بهبودی در روند تراز تجاری منفی کشاورزی ایجاد کند و سیر صفر و مثبت شدن آن را در افق پیش‌بینی شده وزارتخانه‌اش را ادامه دهد؟